

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterpark Veerse Meer

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

18 juli 2019 / projectnummer: 3395

1 Advies voor de inhoud van het MER

Driestar BV wil het bestaande recreatiepark Veerse Meer herontwikkelen en uitbreiden tot een kwalitatief hoogstaand familiepark. Het voorgenomen plan is om 950 nieuwe recreatiewoningen te realiseren. Onderdeel van het initiatief is ook het verplaatsen van jaarplaatshouders van het huidige park naar een naastgelegen camping. Voor de realisatie van het plan is een aanpassing van het bestemmingsplan nodig.

Voordat de gemeenteraad van Middelburg besluit over het nieuwe bestemmingsplan worden de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport. De gemeente Middelburg heeft aan de Commissie m.e.r. gevraagd om een advies te geven over de inhoud van het op te stellen milieueffectrapport.

Figuur 1: plangebied (bron: NRD 22 mei 2019 Tauw)

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over het bestemmingsplan het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- Een duidelijke beschrijving van het voornemen, inclusief de uitplaatsing van de huidige staanplaatshouders naar de nabijgelegen camping.
- Een duidelijke beschrijving van de lopende ontwikkelingen en (beleids)plannen in het gebied, zoals de gebiedsvisie Veerse Meer en de draaiing van de start-landingsbaan van Vliegveld Midden-Zeeland.
- Een onderbouwing van het initiatief en de onderzochte inrichtingsalternatieven.
- Een beschrijving van de milieugevolgen van het voornemen (inclusief de verkeersaantrekkende werking) en de inrichtingsalternatieven, en de mogelijkheden om de gevolgen voor de leefomgeving en natuur te beperken.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: NRD van 22 mei 2019). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

Achtergrond

Voor de herontwikkeling en de uitbreiding van recreatiepark Veerse Meer moet een nieuw bestemmingsplan op worden gesteld. Ook voor het verplaatsen van de jaarplaatshouders van het huidige park naar de naastgelegen camping 'De Kruitmolen' is een bestemmingsplanwijziging nodig. Vanwege de omvang van de ontwikkeling is op voorhand niet uit te sluiten dat nadelige milieueffecten plaatsvinden, waardoor de gemeente kiest om direct een gecombineerd plan/project-MER op te stellen. De informatie uit het MER geeft bestuurders (en andere belanghebbenden) goed inzicht in de keuzes die (nog) gemaakt kunnen worden over het bestemmingsplan. Ze kunnen met deze informatie een besluit nemen over het bestemmingsplan en de benodigde omgevingsvergunning waarbij het milieubelang volwaardig is meegewogen. De Commissie heeft op het moment van advisering geen (voor)ontwerp-bestemmingsplan ontvangen.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeente Middelburg – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3395](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Achtergrond, doel, beleid en besluiten

2.1 Achtergrond, doel en probleemstelling

In 2015 is het Waterpark Veerse Meer failliet gegaan. Driestar BV. neemt het park over en gaat het herontwikkelen en uitbreiden. Het plan van Driestar BV. is om 950 recreatiewoningen te realiseren. Onderzoek in het MER of de uitbreiding van dit type recreatiewoningen op het park (kwalitatief hoogstaand) in lijn loopt met de (toekomstige) vraag naar dit type recreatiewoningen in het gebied¹. Houd daarbij rekening met andere projecten² in het gebied.

2.2 Beleidskader

De NRD geeft een helder overzicht van de relevante beleidskaders- en wet en regelgeving, behorende bij dit project. Neem deze kaders over en geef aan welke randvoorwaarden daaruit voortvloeien en of het voornemen daaraan kan voldoen. De Commissie adviseert ook in te gaan op lopende ontwikkelingen en beleid zoals het Klimaatakkoord en de Transitieagenda's Circulaire Economie, om zo kansen voor het Waterpark te benutten en het park toekomstbestendig te maken. De Commissie adviseert in aanvulling op het beleidskader NRD de volgende beleidskaders op te nemen:

- (Concept) Nationale Omgevingsvisie (NOVI).
- Klimaatakkoord.
- Erfgoedwet.
- Rijksbrede Programma Circulaire Economie en Transitieagenda's.
- (Concept) Regionale Energie Strategie.
- Waterplan 2016–2021³.
- Zuidwestelijke Delta; Nationaal Park in oprichting.
- Omgevingsplan (tijdelijke omgevingsvisie) en omgevingsverordening Zeeland, onder andere het provinciaal beleid voor verblijfsrecreatie⁴.
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan.
- Het gemeentelijke en provinciale beleid ten aanzien van klimaatmitigatie en -adaptatie en landschap/cultuurhistorie. In de Middelburgse Visie Milieu 2013–2018 is aangegeven dat in 2050 de gemeente energieneutraal dient te zijn. Deze afspraak is onderschreven in het werkprogramma 2018–2022: Toekomstbestendig Middelburg.

In de NRD en ook tijdens het locatiebezoek⁵ is gesteld dat er een ruimere gebiedsvisie Veerse Meer wordt opgesteld. Dit proces om tot een gebiedsvisie te komen loopt parallel aan de wijziging van het bestemmingsplan. Geef in het MER navolgbaar aan in hoeverre de wijziging van het bestemmingsplan en de gebiedsvisie op elkaar zijn of worden afgestemd en wanneer

¹ Zoals ook wordt benoemd in de NRD, moet worden beschreven dat de ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte (beleidskader 3.1 NRD, pagina 13)

² Onder andere de Veerse Wende, Harbour Village, Hazenburg II. Deze initiatieven zorgen allemaal voor extra recreatiewoningen.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2015/12/14/nationaal-waterplan-2016-2021>

⁴ Artikel 2.11 Verblijfsrecreatie buiten de kustzone (Omgevingsverordening 2018 Zeeland)

⁵ De Commissie heeft op 24 juni 2019 het plangebied bezocht.

over beide trajecten (naar verwachting) besluitvorming plaatsvindt. Geef aan, voor zover mogelijk, welke invloed de gebiedsvisie Veerse Meer heeft op het voornemen.

2.3 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het op te stellen bestemmingsplan. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Beschrijving voorgenomen activiteit

In de NRD is het voornemen van de initiatiefnemer beschreven. Het geeft helder weer dat het beoogd aantal te realiseren recreatiewoningen 950 is en welke parkvoorzieningen (zoals horeca, zwembad en een kinderspeelparadijs) daarbij horen. Bij de NRD is een indicatieve kaart gevoegd die laat zien wat de mogelijke indeling is van het park, en waar de uitbreiding van het park gaat plaatsvinden.

Een beschrijving van het voorgenomen plan en de daarbij horende relevante activiteiten is van belang voor de navolgbaarheid van de te beschrijven milieueffecten in het MER. Geef een globale inrichting van het voornemen. De Commissie geeft voor de beschrijving van de voorgenomen activiteit in aanvulling op de NRD de volgende aandachtspunten:

- Fasering en aanlegfase: Geef in het MER aan op welke wijze de aanlegfase zal verlopen, wat de verwachte bouwtijd is en welke aanrijroutes worden gebruikt voor de bouw. Beschrijf daarbij of er een fasering is in de aanleg.
- Waterrecreatie: Beschrijf in het MER in hoeverre het park mogelijkheden biedt voor waterrecreatie. Beschrijf of en zo ja hoeveel aanlegsteigers zullen worden gebouwd, wat de te verwachten vaarroutes zijn en voor welk type waterrecreatie.
- Recreatie: Neem de vrij toegankelijke zone langs het water mee in de ontwerpen, zodat deze ook duidelijk herkenbaar is als publieke ruimte (ook gezien vanaf het water) en vanwege de positieve landschappelijke effecten.
- Mobiliteit (buiten het park): Geef de aanrijroute(s) en de verwachte aantallen motorvoertuigen weer.
- Mobiliteit (op het park): Beschrijf in het MER op welke wijze verkeersveiligheid is meegenomen. Beschrijf de uitgangspunten voor de nadere uitwerking van het ontwerp.
- Natuur: In de NRD is aangegeven dat Fase 2N⁶ als een natuurterrein zal worden ingericht. Geef aan wat de inrichting zal zijn van dit terrein, of recreatie mogelijk is en hoe het beheer georganiseerd wordt.

⁶ Op de bijgeleverde kaart 'indicatieve terreinindeling' is aangegeven dat fase 2N een natuurgebied wordt van omstreeks 15,1 ha terrein en 5,3 ha water.

- Water en waterveiligheid: Beschrijf de waterveiligheid, hoe de waterhuishouding wordt geregeld⁷ en hoe de verbinding is van het water met het Veerse Meer. Geef ook aan op welke wijze deze kreken en oevers worden aangelegd.
- De uitplaatsing van de maximaal 150 staanplaatshouders⁸. Deze zullen worden verplaatst naar de naastgelegen camping 'De Kruitmolen'.
- Ontgronding: Geef een indicatie van de te verwachten hoeveelheid volume en de ontgrondingswerkzaamheden.
- Circulariteit/Energie: Driestar BV. geeft aan te streven naar een duurzaam recreatiepark. Geef aan of er gebruik wordt gemaakt van circulaire materialen/onderdelen. Beschrijf kwantitatief de opwekking van duurzame energie op het park en in hoeverre woningen/voorzieningen gasloos en/of energieneutraal worden.

3.2 Maximale mogelijkheden

Bij de beschrijving van de effecten van het voornemen en mogelijke alternatieven voor het voornemen moet worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan.

3.3 Alternatieven

In de NRD is gesteld dat er geen andere locatiealternatieven zijn in verband met de huidige ligging van het park. In het MER dient wel te worden gekeken naar inrichtingsalternatieven. Beschrijf hoe de gestelde doelen de keuze en de afbakening van de inrichtingsalternatieven hebben bepaald. De Commissie adviseert in ieder geval de volgende inrichtingsalternatieven in het MER uit te werken:

- De uitbreiding van het recreatiepark zal leiden tot een toename van het verkeer op de bestaande infrastructuur. Tijdens het werkbezoek zijn drie verschillende aanrijroutes gepresenteerd. Geen van deze routes zal naar verwachting optimaal zijn om al het verkeer te verwerken. De Commissie adviseert om verschillende ontsluitingsvarianten (gewenste hoofdroute, of combinaties van routes) uit te werken. Neem hierbij de locatie van de (hoofd-) entree niet als gegeven maar als variabele om de routekeuze te beïnvloeden.
- Vanwege het belang dat wordt gehecht door de omgeving voor landschappelijke inpassing adviseert de Commissie inrichtingsalternatieven te kiezen die landschappelijk onderscheidend zijn, en benoem de landschappelijke principes waarin ze van elkaar verschillen. Neem de verschillende inrichtingsontwerpen als uitgangspunt hiervoor⁹.

Keuze voorkeursalternatief

Laat in het MER zien hoe vanuit de doelen en het onderzoek naar alternatieven is gekomen tot een voorkeursalternatief als basis voor het bestemmingsplan en motiveer de daarin gemaakte keuzes.

⁷ Het gaat de Commissie daarbij onder andere om de waterinloop van de aangelegde kreken, waardoor er een directe verbinding ontstaat met het Waterpark Veerse Meer.

⁸ Driestar BV. heeft aangegeven dat het niet meer gaat om 200 staanplaatshouders, maar maximaal 150.

⁹ De initiatiefnemer heeft bij het locatiebezoek aangegeven dat opdracht van Driestar BV. er meerdere ontwerpen worden gemaakt van het waterpark, waarbij de ontwerpen qua landschappelijke inpassingen zullen verschillen.

3.4 Referentiesituatie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied, en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten of momenteel in aanbouw zijn, zoals De Veerse Wende, Harbour Village en Hazenburg II.

3.5 Draaiing van de start-landingsbaan Vliegveld Midden-Zeeland

Separaat aan het opstellen van het bestemmingsplan wordt er een plan gemaakt voor de draaiing van de start-landingsbaan van het nabijgelegen vliegveld Midden-Zeeland. Hiervoor wordt een aparte procedure doorlopen. Met deze draaiing wordt het aantal gehinderden naar beneden gebracht. Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat dit plan in ontwikkeling is en afhankelijk is van financiële middelen. Doordat besluitvorming over deze draaiing van de baan nog niet zeker is kan de verdraaiing van de baan niet onderdeel zijn van de referentiesituatie.

4 Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

De milieueffecten van het voorgenomen plan en de inrichtingsalternatieven daarop moeten in het MER helder worden beschreven en worden vergeleken met de referentiesituatie.

Onderbouw in het MER in ieder geval de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen voor waterkwaliteit, natuur en verkeer worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen. Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de alternatieven.

In de NRD is een beknopt overzicht opgenomen van de benodigde onderzoeken in het MER en of deze kwantitatief of kwalitatief worden onderzocht. Geef de (tijdelijke) milieugevolgen van de bouw-/aanlegfase apart weer. Onderzoek mitigerende maatregelen om negatieve effecten op de leefomgeving te voorkomen of te minimaliseren.

De Commissie geeft in de hierna volgende paragrafen handvatten voor deze onderzoeken en aanvullingen op het onderzoekskader.

De besluitvorming over de draaiing van de start-landingsbaan Vliegveld Midden-Zeeland is nog niet afgerond. Maak in het MER apart de milieueffecten van de voorgenomen draaiing van het vliegveld Midden-Zeeland inzichtelijk.

4.1 Natuur

Geef de beschermde natuurgebieden in het studiegebied aan op kaart en ga kort in op de grondslag van de bescherming. Beschrijf welke effecten er zijn op de (beschermde)

natuurwaarden (in de aanleg- en gebruiksfase). De Commissie denkt daarbij in ieder geval aan emissie en depositie van stikstof en/of andere verontreinigende stoffen (waterkwaliteit), verstoring (geluid, licht, aanwezigheid recreanten) en ruimtebeslag.

Natura 2000-gebieden

Ga na in een voortoets of het voornemen en de alternatieven gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden. Betrek daarbij ook de huidige staat van instandhouding van habitattypen en leefgebieden van soorten. Indien significante effecten in de voortoets niet op voorhand zijn uit te sluiten dient een Passende beoordeling te worden opgesteld. De Commissie verwacht dat een Passende beoordeling noodzakelijk is vanwege mogelijke verstoring van beschermde vogelsoorten (zoals kluut, dodaars, brandgans en kleine zwaan) in het Natura 2000-gebied het Veerse Meer en vanwege stikstofdeposities op omringende Natura 2000-gebieden (zoals Manteling van Walcheren en Oosterschelde).

De Commissie adviseert om, indien een Passende beoordeling noodzakelijk is, de Passende beoordeling als duidelijk herkenbare bijlage op te nemen in het MER. Beoordeel of significante effecten zijn uit te sluiten, rekening houdend met cumulatie en externe werking.

Programma Aanpak Stikstof

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Daaruit blijkt dat de Passende beoordeling bij het PAS niet als toestemmingsbasis kan dienen voor plannen en projecten die leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige soorten en habitattypen. Dit betekent dat voor dit plan een eigen Passende beoordeling moet worden opgesteld, indien significante gevolgen als gevolg van stikstofdepositie kunnen optreden. Hierbij kunnen mitigerende maatregelen worden betrokken. Mogelijke mitigerende maatregelen voor dit project zijn onder andere beperking van verstoring (door recreanten) vanuit bestaande bronnen, intern salderen van stikstofuitstoot en extern salderen van stikstofuitstoot ¹⁰.

Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)

Ga na of het voornemen in de aanleg- of gebruiksfase gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNZ zoals de Grote Piet en Oranjeplaat. Indien compensatie noodzakelijk is, geef dan aan op welke wijze deze wordt uitgevoerd.

Soorten

Beschrijf de gevolgen voor de beschermde soorten in de aanlegfase en gebruiksfase indien mogelijk kwantitatief. Ga na of verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden kunnen worden, en wat de gevolgen kunnen zijn voor de staat van instandhouding. Het gebied waar de uitbreiding plaatsvindt is ook interessant voor rode lijstsoorten en op kenmerkende en/of bedreigende soorten akker- en weidevogels (zoals de gele kwikstaart). Onderzoek in het MER de gevolgen van het plan voor deze soorten.

Het initiatief wil extra natuur creëren. Laat in het MER de positieve effecten van dit nieuwe natuurgebied zien.

¹⁰ Extern salderen is onder nadere voorwaarden mogelijk. Het ministerie van LNV werkt momenteel samen met andere overheden aan een beleidslijn voor toekomstige vergunningverlening. Zie brief Tweede Kamer van 27 juni 2019: Stand van Zaken Programma Aanpak Stikstof (PAS) voor de korte termijn.

4.2 Bodem en water

Het voornemen is ook om op grote schaal te ontgronden (meer dan 12,5 hectare). Geef een grondbalans (volume en waar afzet plaatsvindt). Ook zijn er mogelijk effecten te verwachten op waterkwaliteit vanwege toenemende recreatie aan of op het water. Onderzoek of een watertoets nodig is en neem indien nodig deze resultaten over in het MER. In de NRD zijn de beoordelingscriteria weergegeven. Onderzoek waar mogelijk de effecten op bodem en waterkwaliteit kwantitatief. Toets daarbij aan de eisen uit de Kaderrichtlijn water. Geef aan indien er negatieve effecten optreden welke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden en wat de effectiviteit is van deze maatregelen.

Onderzoek de consequenties van de meest recente klimaatscenario's en neerslagstatistieken op de te verwachten hoogwaterstanden en op de watersituatie in het plangebied. Kijk daarbij in ieder geval naar hoogwaterveiligheid en wateroverlast.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

Het initiatief heeft als doelstelling dat het park aansluit bij de lokale en regionale waarden van Zeeland en samenhang moet hebben met de omgeving. Zo is het voornemen om het park landschappelijk in te bedden in de omgeving. Beschrijf de huidige landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het plangebied en omgeving. Ga na welke cultuurhistorische aspecten beïnvloed (kunnen) worden: archeologie, het kleinschalig cultuurlandschap en het gebouwd erfgoed.

De Commissie adviseert om in het MER visualisaties te maken van het park vanaf verschillende punten in het gebied. Doe dit vanaf ooghoogte. Visualiseer de cumulatieve zichteffecten van het Waterpark, de uitgeplaatste staanplaatshouders alsmede de verdere autonome ontwikkelingen langs het water. Doe dit in ieder geval vanaf de volgende punten: vanaf het water (Veerse Meer, diverse punten), de Muidenweg, de Grote Piet en de Weidebloem.

Tijdens het locatiebezoek werd duidelijk dat het weggebruik van de dijken ter hoogte van Lewedorp zal toenemen. Geef aan wat het belevingseffect is van het extra gebruik op deze cultuurhistorische dijken en de effecten van eventuele mitigerende maatregelen.

4.4 Mobiliteit

De transformatie en uitbreiding van het recreatiepark zal leiden tot toename van het verkeer. Tijdens het locatiebezoek werd duidelijk dat er meerdere ontsluitingswegen zijn om het recreatiepark te bereiken. Onderzoek de verkeersaantrekkende werking op ontsluitingswegen van het recreatiepark (zowel bezoekers, medewerkers als logistieke aanvoer van goederen en diensten) en van het uitplaatsen van de 150 staanplaatshouders naar camping de Kruitmolen. Laat de intensiteiten (per etmaal en per spitsuur) en capaciteiten (in I/C waarden) zien. Geef inzicht in de uitgangspunten van het verkeersmodel.

Beschrijf de verkeersveiligheidseffecten van de verschillende ontsluitingsvarianten. Doe dit aan de hand van het principe "Functie, vorm en gebruik" en de ontwerprichtlijn Duurzaam Veilig. Ga in het MER in op de maatregelen om negatieve effecten op de verkeersveiligheid te mitigeren.

Onderzoek welke maatregelen getroffen kunnen worden om de verkeersdrukte en hinder te verminderen en geef aan wat de effectiviteit is van de maatregelen. Denk daarbij aan het spreiden van binnenkomst van nieuwe parkbezoekers, het stimuleren van het openbaar vervoer/pendelbussen en fietsgebruik en/of het aanpassen van ontsluitingsstructuur.

Ga ook in op de verkeersveiligheidseffecten op het park zelf.

4.5 Geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid

In de NRD is opgenomen dat de mate van geluidshinder en de toename/afname van geluidgehinderden zal worden onderzocht met betrekking tot auto- en vrachtverkeer, scheepvaart en gebiedsgeluid. Geef dit zo veel als mogelijk kwantitatief weer. Neem hierbij ook de ontsluitingswegen in ogenschouw. De Commissie adviseert in het MER ook mee te nemen wat de te verwachten geluidsproductie is van het vliegveld Midden-Zeeland en wat voor invloed het heeft op externe veiligheidsrisico's. Ga -indien relevant- in op de cumulatie van geluid ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen.

4.6 Klimaat

De gemeente Middelburg wil in 2050 volledig energieneutraal zijn. Beschrijf de energiebehoefte van het gebied (kwantitatief) en de verschillende mogelijkheden voor het gebruik van duurzame energiebronnen en energiebesparing, en welke effecten dat heeft voor de uitstoot van CO₂. Geef aan in welke mate deze mogelijkheden te combineren zijn met andere gebiedsambities (biodiversiteit, landschap, waterveiligheid, etc.) en in welke mate voldaan wordt aan de gemeentelijke energie- en emissiereductiedoelstellingen. Onderzoek mitigerende maatregelen zodat uitstoot van CO₂ wordt verminderd. Denk daarbij aan elektrisch vervoer op het park, het extra isoleren van vakantiewoningen en/of gasloos bouwen.

4.7 Circulariteit

Beschrijf hoe dit voornemen zich verhoudt tot nationaal beleid met betrekking tot circulariteit, in het bijzonder de daarin opgenomen doelstellingen voor de bouw¹¹. Geef aan hoe het initiatief zich verhoudt tot de circulariteits- of R-ladder volgens Cramer (2014)¹².

Ga daarbij in op hoe ambities en doelstellingen van het plan zich verhouden tot de vastgelegde milieuprestatie van gebouwen (MPG) in het Bouwbesluit¹³. Beschrijf op welke wijze het hergebruik van grondstoffen en van onderdelen zal plaatsvinden en welke

¹¹ <https://www.circulairereconomienederland.nl/transitieagendas/transitieagenda+bouw/default.aspx>

¹² Cramer, J. (2014), Milieu, Elementaire Deeltjes 16, Amsterdam: Amsterdam University Press.
EC (2015), Maak de cirkel rond – Een EU-actieplan voor de circulaire economie, Europese Commissie COM(2015) 614 final, Brussel

¹³ Om de milieu-impact te meten stelt het Bouwbesluit per 1 januari 2018 behalve aan energie-prestaties ook eisen aan de milieuprestaties van gebouwen. In 'Afdeling 5.2 Milieu, nieuwbouw' is de verplichting vastgelegd om de milieubelasting door in het bouwwerk toe te passen materialen te beperken. Daarbij geldt een grenswaarde die niet mag worden overschreden en waarvoor een zogeheten milieuprestatieberekening van gebouwen (MPG) verplicht is bij het aanvragen van een omgevingsvergunning.

maatregelen getroffen kunnen worden om het grondstoffengebruik te verminderen, ook bij vervanging en renovatie.

5 Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- Het voorgenomen plan en de alternatieven.
- De belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn.
- De vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. Roeland During

Tom Ludwig MA. (secretaris)

Marja van der Tas (voorzitter)

drs. Kees Vertegaal

Ir. Ruud Westerhof

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan Waterpark Veerse Meer

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten, “de aanleg, wijziging en uitbreiding van vakantie dorpen en kampeerterrein”. Een MER is ook nodig omdat mogelijk effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom wordt een gecombineerd plan-/project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Middelburg

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Middelburg

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

Driestar BV.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3395](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

